

**A BRIEF COMPARISON OF EXPLICIT AND IMPLICIT NEGATIVE REALIZATIONS
IN ENGLISH**

**İNGİLİS DİLİNDƏ EKSPLİSİT VƏ İMPLİSİT İNKARIN REALLAŞDIRICILARININ
QISA MÜQAYİSƏSİ**

Ayşən Şirinova

Doktorant, müəllim

Azərbaycan Dillər Universiteti, Azərbaycan

Orcid id: 0000-0002-1178-9524

Abstract: From the functional-communicative point of view, negation in the language is identified with negation constituents. Negation carries a vital role in language system and it covers its parts and word categories. In this article the representatives of explicit and implicit negation have been discussed. So, while for the explicit negation the constituents are clear, but it is not appropriate for the implicit one. It is determined that the negation function of the language is different along with explicit indicators at the lexical level, as in it is also realized with various forms of implicit expression. Explicit negation is more important than implicit negation in the expression of negation. As mentioned in a number of linguistic literature, explicit is open, clear, unmediated negation, and implicit negation is hidden, implied and mediated expression. The study of hidden negation components of any text or thought is subtle and it forces us to pay attention to shades of meaning. Here the word is lexical-semantic meaning, syntactic, morphological structure plays a key role. Note that since there is no special obvious marker of the implicit category in the language

independent expression is not possible. However, it cannot be said that the absence of a negation component makes the expression of implicit negation difficult. On the contrary, like other explicit components, they have a special form, they present it not directly, but indirectly and through the prism of confirmation. From here it became clear that the expression of the negation category in modern English is divided into two big groups, whose means are explicit and implicit. The explicit means of expression of the category are grammatical, and the implicit means of expression in an ungrammatical way, that is, without observing any grammatical rules is held, which is mostly reflected in live talks and fiction.

Key words: negation, explicit negation, implicit negation, negation constituents, comparison of types of negation

Təsdiqlik və inkarlıq məsələsi insanın təbii nitqinin yarandığı gündən demək olar ki, mövcuddur. Təbii ki, lap qədim zamanlarda sözlərdən daha çox müəyyən mimika və jestlər daha çox üstünlük təşkil edirdi. Zaman keçdikcə elmi araşdırmalar təkmilləşdikcə təsdiqlik və inkarlıqla bağlı məsələlər də daha dəqiq izah olunmağa başlamışdır. Qədim türk xalqlarının yadigarı olan Orxon-Yenisey abidələrində göstərilən inkarlıq indikatorları ilə müasir ədəbi dilimizdə feillərdə inkarlıq mənası yaradan -ma, -mə şəkilçisi eyni formada işlədilir: **almatın-almadın** və s. (Tanrıverdi, 2017, 288). Təbii ki, bu kimi araşdırmaları və tədqiqatlardan nümunələrin sayını artırma bilərikdir. Bu nümunələr bəzən açıq şəkildə inkarlıq indikatorları ilə təsvir olunduğu halda digər qrup isə heç bir göstərici olmadığı halda mənanı inkarda ifadə edə bilər. Belə halda biz implisit və eksplisit inkarlıqdan danışırıq. İnkarlıq hadisəsi kommunikativ kateqoriya kimi qəbul olunduğu üçün təkcə inkarlıq indikatorları ilə deyil, müxtəlif implisit ifadə formaları ilə də izah oluna bilər. İmplicit inkarlıq dedikdə müvafiq formaya sahib olmadan mənfə inkar semantikasının yaradılmasıdır. İmplicit inkarlıq vasitəli, gizli inkarlıq da adlandırılır. Burada “not” və inkar əvəzlilikləri və s. açıq inkar indikatorları olmadan reallaşır. Belə ki, “**deny, fail, kill, doubt, damn**” və s. inkar semalı sözlərdən istifadə olunur. Eksplisit inkarlıq açıq, vasitəsiz inkarlıq adlanır. Burada implisit inkardan fərqli olaraq inkar konstituentləri işlədilir. İmplicit inkarlıqdan fərqli olaraq eksplisit inkarlıq ingilis dilində daha çox tez işlənmə tezliyinə malikdir. Burada eksplisit inkarlığın reallaşdırıcıları olaraq inkar əvəzlilikləri, inkarlıq bildirən zərflər, bağlayıcılar, affikslər, not hissəciyi daha çox işlədilir. Məsələn, **Polar bears are not found in every part of the world; John hardly believed in his friend; Neither you nor your colleague should be late.** Qeyd etmək lazımdır ki, ingilis dilində no inkar əvəzliyi və not hissəciyi eksplisit inkarın reallaşmasında ən güclü reallaşdırıcılar hesab edilir.

Ədəbiyyat

1. Əzizxan T. (2017) Azərbaycan dilinin tarixi qrammatikası.-Bakı: Elm və Təhsil nəşriyyatı.-538 s.
2. Sərxan A. (1998) Müasir alman və Azərbaycan dillərində inkarlıq kateqoriyası.- Bakı: Maarif nəşriyyatı.-279 s.
3. Fodor D.J, Fodor A.J, Garrett M.F The Psychological Unreality of Semantic Representation in the Block N. Readings in philosophy of psychology, Volume 2, 1981, 242
4. Ligeza A. Logical foundation for rule-based systems, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, 2006, 61

International Scientific Symposium

“The Role of Nakhchivan in the Formation of Turkic Unity”, dedicated to the 100th anniversary of the establishment of the Nakhchivan Autonomous Republic

The 30th of June

ISBN: 978-625-94433-9-3

Ankara / Türkiye

5. Амиров А.Т (1981). Имплицитное отрицание в современном английском языке. // Автореф:дис..канд.филол.наук. – М. – 32 с.

